

PIENĒMTIE TEKSTI

Pagaidu versija

P9_TA-PROV(2020)0182

ES valstspiederīgo bērnu starptautiska un iekšzemes nolaupīšana Japānā, ko veic šo bērnu vecāki

Eiropas Parlamenta 2020. gada 8. jūlija rezolūcija par ES valstspiederīgo bērnu starptautisku un iekšzemes nolaupīšanu Japānā, ko veic šo bērnu vecāki (2020/2621(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 1. pantu,
- ņemot vērā 1989. gada 20. novembra ANO Konvencijas par bērna tiesībām (UNCRC) 9. pantu,
- ņemot vērā 1980. gada 25. oktobra Hāgas Konvenciju par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem (turpmāk “1980. gada Hāgas konvencija”),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu, 3. panta 1., 5. un 6. punktu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 24. pantu,
- ņemot vērā 1963. gada Vīnes Konvenciju par konsulārajiem sakariem,
- ņemot vērā principus, kas uzsvērti Parlamenta 2016. gada 28. aprīļa rezolūcijā par bērna interešu aizsardzību Eiropas Savienībā, pamatojoties uz Eiropas Parlamentam adresētajiem lūgumrakstiem¹,
- ņemot vērā ES pamatnostādnes par bērna tiesību veicināšanu un aizsardzību (2017),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta koordinatores bērnu tiesību jautājumos lomu un darbības attiecībā uz vecāka veiktu bērna nolaupīšanu un aizgādības un saskarsmes strīdiem, kuros iesaistīti bērni ar ES pilsonību Japānā,
- ņemot vērā Lūgumrakstu komitejas 2020. gada 19. un 20. februāra sanāksmē notikušās apspriedes,
- ņemot vērā Reglamenta 227. panta 2. punktu,

---

¹ OV C 66, 21.2.2018., 2. lpp.

- A. tā kā Lūgumrakstu komiteja 2020. gada 19. februāra sanāksmē apsprieda lūgumrakstus Nr. 0594/2019, Nr. 0841/2019, Nr. 0842/2019 un Nr. 0843/2019 par vecāka veiktu bērna nolaupīšanu un apmeklējuma tiesībām attiecībā uz dažādas valstspiederības pāriem, kuros viens no partneriem ir ES valstspiederīgais un otrs Japānas valstspiederīgais;
- B. tā kā šajos lūgumrakstos paustas bažas par to, ka Japāna nedara pietiekami daudz, lai panāktu, ka tiek izpildīti tiesas lēmumi par bērnu atpakaļatdošanu 1980. gada Hāgas konvencijas procedūru ietvaros, un par to, ka trūkst iespēju panākt saskarsmes un tikšanās tiesību izpildi un tādējādi ES vecākiem tiek liegts saglabāt jēgpilnas attiecības ar saviem Japānā dzīvojošajiem bērniem;
- C. tā kā ievērojamais skaits neatrisinātu vecāka veiktas bērna nolaupīšanas gadījumu, kad viens no vecākiem ir ES valstspiederīgais, bet otrs — Japānas valstspiederīgais, ir satraucošs;
- D. tā kā Japānas tiesību akti neparedz nekādas iespējas iegūt kopīgu aizgādību; tā kā dažādi avoti rāda, ka bērna nolaupīšana ir vardarbīga izturēšanās pret bērnu smagā formā;
- E. tā kā atstāto vecāku saskarsmes un tikšanās tiesības Japānā ir stipri ierobežotas vai nemaz nepastāv;
- F. tā kā visas dalībvalstis ir 1980. gada Hāgas konvencijas un UNCRC puses;
- G. tā kā Japāna 1980. gada Hāgas konvencijai pievienojās 2014. gadā un kopš 1994. gada ir UNCRC puse;
- H. tā kā bērniem, kuri ir ES valstspiederīgie un uzturas Japānā, ir jābūt tiesībām uz viņu labbūtībai nepieciešamo aizsardzību un gādību; tā kā viņi drīkst brīvi paust savu viedokli; tā kā šis viedoklis atbilstīgi bērnu vecumam un briedumam jāņem vērā jautājumos, kas skar bērnu intereses;
- I. tā kā vecāki ir primāri atbildīgi par sava bērna audzināšanu un attīstību; tā kā pusēm ir jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu, ka tiek atzīts princips, ka abiem vecākiem ir kopīga atbildība par bērna audzināšanu un attīstību;
- J. tā kā visās darbībās, kas saistītas ar ES bērniem Japānā, primāri ir jāņem vērā bērna intereses;
- K. tā kā katram ES bērnam Japānā jābūt tiesībām regulāri uzturēt personiskas attiecības un tiešus sakarus ar abiem vecākiem, izņemot gadījumus, kad tas ir pretrunā viņa interesēm;
- L. tā kā pusēm jānodrošina, ka bērns netiek nošķirts no vecākiem pret viņu gribu, izņemot tad, ja kompetentas iestādes, kas pakļautas tiesas uzraudzībai, saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem un procedūrām nosaka, ka šāda nošķiršana ir nepieciešama bērna interesēs; tā kā šāds lēmums var būt nepieciešams īpašos gadījumos, piemēram, tad, ja vecāki nežēlīgi izturas pret bērnu vai nerūpējas par viņu vai ja vecāki dzīvo šķirti un ir jāizlemj jautājums par bērna dzīvesvietu;
- M. tā kā pusēm jāievēro bērna, kurš ir nošķirts no viena vai abiem vecākiem, tiesības regulāri uzturēt personiskas attiecības un tiešus sakarus ar abiem vecākiem, izņemot

gadījumus, kad tas ir pretrunā viņa interesēm;

- N. tā kā, lai nodrošinātu bērna savlaicīgu atpakaļatdošanu, visām 1980. gada Hāgas konvencijas pusēm ir jāņem vērā ieviest iekšējus pasākumus un tiesību aktus, kas ir saderīgi ar to līgumā noteiktajām saistībām un pienākumiem;
  - O. tā kā bērnam, kura vecāki dzīvo dažādās valstīs, jābūt tiesībām regulāri uzturēt personiskas attiecības un tiešus sakarus ar abiem vecākiem, izņemot ārkārtas apstākļos;
  - P. tā kā Francijas prezidents *Emmanuel Macron*, Itālijas premjerministrs *Giuseppe Conte* un Vācijas kanclere *Angela Merkel* Francijas, Itālijas un Vācijas vecāku vārdā apspriedās ar Japānas premjerministru *Shinzo Abe* un Eiropas vēstnieki Japānā nosūtīja Japānas tieslietu ministram kopīgu vēstuli par vecāka veiktu bērna nolaupīšanu;
  - Q. tā kā 2019. gada augustā vecāki, kuru bērnus ir nolaupījis otrs vecāks, iesniedza ANO Cilvēktiesību padomei oficiālu sūdzību;
  - R. tā kā Parlamenta koordinatore bērnu tiesību jautājumos kopš 2018. gada palīdz individuāliem vecākiem un vēršas pie Japānas iestādēm, tostarp pie Japānas tieslietu ministra 2018. gada oktobrī un Japānas vēstnieka ES 2019. gada maijā, ar konkrētiem jautājumiem par vecāka veiktu bērna nolaupīšanu un aizgādības un saskarsmes strīdiem, kuros iesaistīti ES pilsoņi;
  - S. tā kā 2020. gada 6. martā Lūgumrakstu komiteja un 2020. gada 5. februārī Parlamenta koordinatore bērnu tiesību jautājumos nosūtīja vēstuli Komisijas priekšsēdētāja vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) *Josep Borrell*, lūdzot Japānas starptautiskās saistības, ko tai uzliek 1980. gada Hāgas konvencija un UNCRC, iekļaut darba kārtībā nākamajai kopīgajai sanāksmei, kas tiks rīkota ES un Japānas stratēģiskās partnerības nolīguma ietvaros;
  - T. tā kā 2020. gada 31. janvārī ES un Japānas stratēģiskās partnerības nolīguma apvienotās komitejas otrajā sanāksmē ES aicināja Japānu uzlabot valsts tiesisko regulējumu un tā faktisko īstenošanu, lai nodrošinātu tiesu lēmumu un Japānas starptautisko saistību, piemēram, UNCRC un 1980. gada Hāgas konvencijas, ievērošanu; tā kā ES arī uzstāja, ka ir jānodrošina bērna intereses un jāievēro vecākiem piešķirtās tikšanās tiesības;
  - U. tā kā pēc 2020. gada 19. un 20. februāra sanāksmes Lūgumrakstu komiteja nosūtīja vēstuli Japānas misijai Eiropas Savienībā, kurā Japānas iestādes mudinātas ievērot valsts un starptautiskos tiesību aktus par bērna tiesībām un starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem,
1. pauž bažas par situāciju, kādā ir bērni, kuri cieš no vecāka veiktas nolaupīšanas Japānā, un to, ka visur netiek panākta attiecīgo tiesību aktu un tiesas lēmumu izpilde; atgādina, ka ES bērniem Japānā ir jāsaņem aizsardzība, kas paredzēta starptautiskajos nolīgumos, kuri sargā viņu tiesības;
  2. pauž nožēlu par to, ka bērnu nolaupīšanas gadījumos Japāna kā ES stratēģiskā partnere, šķiet, neievēro starptautiskos noteikumus; atgādina, ka būtu jāuzlabo valsts tiesiskais regulējums, lai, piemēram, Japānā tiktu faktiski panākta to Japānas un citu attiecīgo valstu tiesu lēmumu izpilde, kas pieņemti procedūrās saskaņā ar 1980. gada Hāgas konvenciju par bērna atpakaļatdošanu;

3. uzsver, ka bērnu cilvēktiesību principi ir atkarīgi no Japānas valdības nacionālās rīcības; uzsver, ka ir vajadzīgi vairāki leģislatīvi un neleģislatīvi pasākumi, lai cita starpā aizsargātu bērna tiesības attiecībā uz abiem vecākiem; mudina Japānas iestādes faktiski panākt, ka tiek izpildīti tiesas lēmumi par saskarsmes un tikšanās tiesībām, kas piešķirtas atstātajiem vecākiem, lai viņi saglabātu jēgpilnus sakarus ar bērniem, kuri dzīvo Japānā; uzsver, ka šie lēmumi ir jāpieņem, vienmēr paturot prātā bērna intereses;
4. uzsver, ka bērnu nolaupīšanas gadījumi ir jāizskata ātri, jo, laikam ritot, var rasties ilgstošas nelabvēlīgas sekas bērnam un turpmākajām attiecībām starp bērnu un atstāto vecāku;
5. norāda, ka vecāka veikta bērna nolaupīšana var negatīvi ietekmēt bērna labbūtību un novest pie ilgstošām kaitīgām sekām; uzsver, ka bērna nolaupīšana var radīt garīgas veselības problēmas gan bērnam, gan atstātajam vecākam;
6. uzsver, ka viens no galvenajiem 1980. gada Hāgas konvencijas mērķiem ir aizsargāt bērnus no vecāka veiktas bērna nolaupīšanas kaitīgajām sekām, ieviešot procedūras, kas nodrošina bērna ātru atgriešanos valstī, kurā tieši pirms nolaupīšanas bija viņa pastāvīgā dzīvesvieta;
7. atzinīgi vērtē Parlamenta koordinatores bērnu tiesību jautājumos atbalstu un iesaisti šīs situācijas risināšanā un aicina viņu turpināt sadarboties ar Lūgumrakstu komiteju, izskatot lūgumrakstu iesniedzēju minētās lietas;
8. uzstāj, ka visās bērnu aizsardzības sistēmās vajadzētu būt ieviestiem transnacionāliem un pārrobežu mehānismiem, kas ņem vērā pārrobežu konflikta īpatnības;
9. ierosina sadarbībā ar Hāgas Konferenci izveidot pilsoņiem draudzīgu Eiropas informatīvā atbalsta platformu, lai sniegtu palīdzību vecākiem pārrobežu ģimenes strīdos (piemēram, papildinot e-tiesiskuma portālu ar informāciju par vecāka veiktu bērna nolaupīšanu uz trešām valstīm, kā arī par citām bērna tiesībām);
10. iesaka dalībvalstīm darīt pilsoņiem pieejamu uzticamu informāciju par ģimenes tiesībām un bērna tiesībām trešās valstīs, tostarp brīdinājumus par grūtībām, ar kurām viņi tādās valstīs kā Japāna var saskarties laulības šķiršanas vai laulāto atšķiršanas gadījumā;
11. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos turpināt apspriest šo jautājumu visos iespējamajos forumos, tostarp ES un Japānas stratēģiskās partnerības nolīguma apvienotajā komitejā;
12. aicina PV/AP šo jautājumu iekļaut darba kārtībā nākamajai sanāksmei, kas tiks rīkota ES un Japānas stratēģiskās partnerības nolīguma ietvaros; aicina Japānas iestādes piemērot valsts kriminālkodeksu un civiltiesisko kodeksu;
13. atgādina, ka saskaņā ar 1980. gada Hāgas konvenciju Japānas iestādēm ir pienākums nodrošināt, ka centrālās iestādes pilda savus pienākumus, kas noteikti tās 6. un 7. pantā, tostarp pienākumus palīdzēt atstātajiem vecākiem, lai viņi varētu uzturēt sakarus ar saviem bērniem;
14. atgādina, ka Japānas iestādēm ir jāievēro Vīnes Konvencijas par konsulārajiem sakariem noteikumi, lai dalībvalstu pārstāvji varētu pildīt savus konsulāros pienākumus, jo īpaši gadījumos, kad ir apdraudētas bērnu intereses un viņu vecāku — ES pilsoņu —

tiesības;

15. uzsver, ka vecāku saskarsmes un tikšanās tiesību ierobežošana vai pilnīga liegšana ir UNCRC 9. panta pārkāpums;
16. prasa, lai Komisija un Padome vērstu uzmanību uz pušu saistībām, ko paredz UNCRC, un jo īpaši bērna tiesībām regulāri uzturēt personiskas attiecības un tiešus sakarus ar abiem vecākiem, izņemot gadījumus, kad tas ir pretrunā viņa interesēm;
17. šajā sakarā aicina Japānas iestādes ievērot starptautiskos ieteikumus ieviest tiesību sistēmā nepieciešamās izmaiņas un paredzēt kopīgas aizgādības iespēju pēc vecāku attiecību izbeigšanas, lai valsts tiesību aktus saskaņotu ar starptautiskajām saistībām un nodrošinātu, ka tikšanās un saskarsmes tiesības atspoguļo pienākumus, ko uzliek UNCRC; aicina Japānas iestādes ievērot saistības, kas izriet no UNCRC, ko tās ir ratificējušas;
18. aicina Japānas iestādes uzlabot sadarbību ar ES un dot iespēju faktiski panākt, ka tiek izpildītas saskarsmes un tikšanās tiesības, kas ar tiesas lēmumu piešķirtas atstātajiem vecākiem;
19. aicina Komisiju īpašu uzmanību pievērst ieteikumiem par pārrobežu mediāciju, kurus saņēmušas visas attiecīgās valsts un ES līmeņa ieinteresētās puses;
20. prasa pastiprināt starptautisko sadarbību starp dalībvalstīm un ar trešām valstīm, lai īstenotu visus starptautiskos tiesību aktus par bērnu aizsardzību un jo īpaši 1980. gada Hāgas Konvenciju;
21. uzsver, ka šajā jomā liela nozīme ir pienācīgai pēcsprieduma situācijas uzraudzībai, tostarp gadījumos, kas attiecas uz sakariem ar vecākiem; aicina dalībvalstis, izmantojot savas ārlietu ministriju un vēstniecību tīmekļa vietnes Japānā, informēt par bērnu nolaupīšanas risku šajā valstī un par Japānas iestāžu rīcību šajā jautājumā;
22. aicina Padomi uzlabot sadarbību starp dalībvalstīs izveidotajām bērnu nolaupīšanas brīdināšanas sistēmām ar pārrobežu ietekmi, kopā ar Komisiju palīdzēt izveidot bērnu nolaupīšanas brīdināšanas mehānismus, ja to nav, un ziņot, kad, balstoties uz Komisijas pamatnostādņēm par bērna tiesību veicināšanu un aizsardzību, tiek noslēgti attiecīgie sadarbības nolīgumi par pārrobežu nolaupīšanas gadījumiem;
23. aicina dalībvalstis īstenot kopīgus centienus un iekļaut šo jautājumu darba kārtībā visās divpusējās vai daudzpusējās sanāksmēs ar Japānu nolūkā izdarīt spiedienu uz Japānas iestādēm, lai tās pilnībā īstenotu savas saistības, ko uzliek starptautiskie tiesību akti par bērnu aizsardzību;
24. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Eiropas Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Japānas valdībai un parlamentam.